ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)
7 mei 1986 *

In zaak 52/85,

Jean-Pascal Rihoux, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Hostert (Luxemburg);

Henri Derungs, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Garnich (Luxemburg);

Robert Van Sinay, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Luxemburg, en

Klaus Raatz, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Gonderange (Luxemburg),

vertegenwoordigd door F. Herbert, advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van N. Decker, advocaat aldaar, 16, avenue Marie-Thérèse,

verzoekers,

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Gouloussis als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep strekkende tot:

— primair, nietigverklaring van het besluit van de jury van 11 juli 1984 om verzoekers na de examens van vergelijkend onderzoek COM/A/390 niet op de lijst van geschikte kandidaten te plaatsen;

— subsidiair, nietigverklaring van de verrichtingen van dit vergelijkend onderzoek (schriftelijk en mondeling examen),

* Procestaal: Frans.

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: U. Everling, kamerpresident, Y. Galmot en C. Kakouris, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini
griffier: D. Louterman, administrateur

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 13 maart 1986,

het navolgende

ARREST

(omissis)

In rechte

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 22 januari 1985, hebben Rihoux, Derungs, Van Sinay en Raatz, ambtenaren in categorie B van de Commissie, een beroep ingesteld strekkende tot, primair, nietigverklaring van het besluit van de jury van vergelijkend onderzoek COM/A/390 van 11 juli 1984 om hen na de examens van dit vergelijkend onderzoek niet op de lijst van geschikte kanditaten te plaatsen en, subsidiair, nietigverklaring van de verrichtingen van dit vergelijkend onderzoek.

2 Vergelijkend onderzoek COM/A/390 had volgens de aankondiging (PB 1983, C 345, blz. 10) de vorming tot doel van een reserve van administrateurs van de rangen A 7/A 6, geschikt voor het verrichten van studie- en controlewerkzaamheden met betrekking tot de veiligheidsvoorzieningen in plaatsen waar kerninstallaties zijn gevestigd.

3 Volgens punt V van de aankondiging („Aard van het examen") zouden de kandidaten worden onderworpen aan een schriftelijk examen, bestaande in „een reeks vragen volgens het multiple-choicezysteem ter beoordeling van de kennis van de kandidaat op het gebied waarop het vergelijkend onderzoek betrekking heeft (duur: 2 uur)", en aan een mondeling examen in de vorm van een „onderhoud met de jury ten einde deze in staat te stellen om, met inachtneming van alle gegevens uit het sollicitatiedossier, de kennis van de kandidaat... alsmede zijn geschiktheid voor het uitoefenen van de... functie te beoordelen..."

4 Voor elk van deze examengedeelten zouden ten hoogste 50 punten worden toegekend. Volgens punt VI van de aankondiging zouden op de lijst van geschikte kandidaten worden geplaatst degenen die voor alle examengedeelten te zamen ten minste 60 punten en voor het mondelinge examengedeelte ten minste 30 punten zouden hebben behaald.

5 Verzoekers werden tot de examens toegelaten. Bij brief van 11 juli 1984 werd hun evenwel meegedeeld, dat de jury op grond van hun resultaten had besloten om hen niet op de lijst van geschikte kandidaten te plaatsen. Geen van hen had minimum van 60 punten behaald, noch de vereiste 30 op 50 punten voor het mondelinge examen.

6 In juli 1984 dienden verzoekers krachtens artikel 90, lid 2, Ambtenarenstatuut gelijkluidende klachten in, die uitsluitend betrekking hadden op het schriftelijke examengedeelte. Verzoekers eisten nietigverklaring van het gehele examen op grond dat het mondelinge en het schriftelijke examengedeelte onlosmakelijk met elkaar waren verbonden. Nadat de Commissie deze klachten bij besluit van 20 november 1984 had afgewezen, hebben verzoekers het onderhavige beroep ingesteld.

Ontvankelijkheid

7 Volgens de Commissie kunnen verzoekers voor het Hof geen andere middelen aanvoeren dan die vermeld in hun klacht. Zodra een ambtenaar de weg van de administratieve klacht heeft verkozen boven die van een rechtstreeks beroep op het Hof, zouden daaruit alle logische consequenties moeten worden getrokken en zou met name moeten worden geëist, dat het na de klacht ingestelde beroep in rechte op dezelfde middelen is gebaseerd als die klacht. Indien in casu de door verzoe-

kers ingediende klacht buiten beschouwing wordt gelaten, aldus de Commissie, zou het beroep niet ontvankelijk zijn wegens tardiviteit, aangezien het niet is ingesteld binnen drie maanden na het jurybesluit. De Commissie stelt derhalve, dat enkel het middel ontleend aan onregelmatigheid van het schriftelijke examen ontvankelijk is en dat de overige middelen niet ontvankelijk dienen te worden verklaard.

8 Verzoekers verdedigen zich tegen deze exceptie van niet-ontvankelijkheid, die slechts bepaalde middelen betreft, met te verwijzen naar de rechtspraak van het Hof, volgens welke de indiening bij het tot aanstelling bevoegd gezag van een administratieve klacht tegen een besluit van de jury van een vergelijkend onderzoek niet tot gevolg mag hebben, dat de ambtenaar die voor deze beroepsweg kiest, een termijn verzuimt (arresten van 5.4.1979, zaak 117/78, Orlandi, Jurispr. 1979, blz. 1613; en 14.7.1983, zaak 144/82, Detti, Jurispr. 1983, blz. 2421). Hieruit zou volgen, dat in een dergelijk geval de verzoeker niet aan de inhoud van zijn klacht is gebonden.

9 Om te beginnen zij erop gewezen dat, zoals het Hof in zijn arrest van 14 juni 1972 (zaak 44/71, Marcato, Jurispr. 1972, blz. 427) overweegt, een klacht tegen een besluit van de jury van een vergelijkend onderzoek kennelijk geen zin heeft, omdat de betrokken instelling niet bevoegd is om de besluiten van zo'n jury te vernietigen of te wijzigen, zodat het normale rechtsmiddel waarover de belanghebbenden met betrekking tot een dergelijk besluit beschikken, gelegen is in een rechtstreeks beroep op het Hof.

10 Uit vaste rechtspraak van het Hof (zie met name het vorenaangehaalde arrest-Orlandi) volgt evenwel dat, indien de belanghebbende zich in zo'n geval niet rechtstreeks tot het Hof, doch op grond van de bepalingen van het Statuut met een administratieve klacht tot het tot aanstelling bevoegd gezag wendt, een dergelijke stap, ongeacht zijn juridische betekenis, niet tot gevolg mag hebben dat de betrokkene in afwachting van een antwoord een termijn verzuimt.

11 Hieruit volgt evenwel niet, dat deze rechtspraak, die is ontwikkeld ten einde de rechtsbescherming te waarborgen van ambtenaren die krachtens artikel 90, lid 2,

een klacht hebben ingediend, in plaats van zich rechtstreeks tot het Hof te wenden, de belanghebbenden ontslaat van de verplichting om alle procedurevoorschriften in acht te nemen die aan de door hen gekozen weg van de voorafgaande klacht zijn verbonden. Anders zouden hun meer rechten worden toegekend dan aan ambtenaren die er de voorkeur aan hebben gegeven, een besluit van de jury van een vergelijkend onderzoek rechtstreeks voor het Hof te betwisten.

12 In verband met vorenbedoelde procedurevoorschriften zij erop gewezen dat, gelijk voortdurend in de rechtspraak is bevestigd, artikel 91 Ambtenarenstatuut in beginsel tot doel heeft een minnelijke schikking van een geschil tussen ambtenaren en de administratie mogelijk te maken en te bevorderen. Daartoe is van belang, dat de administratie met de nodige nauwkeurigheid kennis kan nemen van de grieven of verlangens van de belanghebbende. Dit voorschrift beoogt evenwel niet de omvang van een eventueel beroep in rechte nauwkeurig en definitief af te bakenen, zolang de grond of het voorwerp van de klacht in dat stadium maar geen wijziging ondergaat (arresten van 1.7.1976, zaak 58/75, Sergy, Jurispr. 1976, blz. 1139; 20.3.1984, zaak 75/82, Razzouk en Beydoun, Jurispr. 1984, blz. 1509; en 23.1.1986, zaak 173/84, Rasmussen, Jurispr. 1986, blz. 197).

13 Wanneer de termijn voor rechtstreeks beroep op het Hof is verstreken, kan de ambtenaar die de weg van de voorafgaande klacht heeft gekozen, bijgevolg voor het Hof alleen maar conclusies indienen die hetzelfde voorwerp hebben als de conclusies van zijn klacht, en alleen maar bezwaren doen gelden die op dezelfde grond berusten als de in die klacht geformuleerde bezwaren. Voor het Hof kunnen ter nadere precisering van die bezwaren middelen en argumenten worden aangevoerd die niet in de klacht waren vermeld, doch er nauw bij aansluiten.

14 In casu hebben verzoekers bij het tot aanstelling bevoegd gezag gelijkluidende klachten ingediend, waarin zij een enkel bezwaar formuleerden, namelijk dat het schriftelijke examen niet beantwoordde aan de beschrijving daarvan in de aankondiging. Zij eisten slechts vernietiging van alle examengedeelten, omdat zij van oordeel waren dat het schriftelijke en het mondelinge examen een ondeelbaar geheel vormden.

15 In die omstandigheden zij erop gewezen, dat hoewel de conclusies van het beroep het voorwerp van de klacht niet wijzigen, verschillende ter ondersteuning van die conclusies aangevoerde middelen bezwaren betreffen waarvan de rechtsgrondslagen geen verband houden met de rechtsgrondslag van het enige in de klacht geformuleerde bezwaar. Dit geldt voor:

— het middel ontleend aan onregelmatigheid van het mondelinge examens wegens onregelmatigheid van de samenstelling en van de werking van het voorzitterschap van de jury;

— het middel ontleend aan schending van het geheim van de werkzaamheden van de jury en aan miskenning van het gelijkheidsbeginsel, doordat tijdens het verloop van de mondelinge examens druk op de jury zou zijn uitgeoefend;

— het middel ontleend aan misbruik van bevoegdheid, doordat derwijze tot niet-plaatsing op de definitieve lijst van geschikte kandidaten zou zijn besloten, dat waardevolle interne kandidaten zoals verzoekers werden geëlimineerd en externe kandidaten werden gekozen die niet aan de vereisten van de aankondiging voldeden.

Deze middelen, die na het verstrijken van de beroepstermijn zijn aangevoerd, moeten derhalve niet-ontvankelijk worden verklaard.

Ten gronde

16 Daarentegen dient het Hof het bezwaar betreffende de onregelmatigheid van het schriftelijke examen te onderzoeken, ter ondersteuning waarvan verzoekers drie middelen aanvoeren.

17 In de eerste plaats stellen zij, dat de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet in acht is genomen, doordat tijdens de eerste 25 minuten van het schriftelijke examen een niet in die aankondiging voorziene „psychotechnische proef" plaatsvond. Daardoor bleven voor het tweede onderdeel van het examen, dat in overeenstemming was met de aankondiging, nog maar 95 minuten over, in plaats van de in de aankondiging voorziene twee uren. In feite zou deze psychotechnische test niet hebben gediend om de kennis van de kandidaten te beoordelen, maar om hun „psychologisch profiel" te bepalen.

18 Volgens de Commissie is de aankondiging van het vergelijkend onderzoek strikt nageleefd. De vragen van het schriftelijke examen, opgesteld volgens het multiple-choicesysteem, zouden ingedeeld zijn geweest in vier grote reeksen (A, B, C en D). De eerste proef — onderdeel C van het examen, voorziene duur 25 minuten —, zou betrekking hebben gehad op numerieke en logische problemen, terwijl de tweede proef — voorziene duur 95 minuten — de onderdelen A, B en D zou hebben omvat. Er zou in het geheel geen „psychotechnische test" hebben plaatsgevonden, en de gestelde vragen zouden enkel tot doel hebben gehad de kennis van de kandidaten te beoordelen, en niet hun „psychologisch profiel" te bepalen. Dit soort proef zou trouwens gebruikelijk zzijn bij vergelijkende onderzoeken van de Commissie.

19 Bij onderzoek van de opgaven van het schriftelijke examen, waarvan het Hof overlegging heeft gelast vóór de terechtzitting, is gebleken dat de verschillende proeven waaraan de kandidaten werden onderworpen, niet in strijd waren met de bepalingen van de aankondiging en in het geheel niet tot doel hadden het „psychologisch profiel" van de kandidaten te bepalen. De wijze waarop het examen is ingericht, zoals door de Commissie beschreven, was in geen enkel opzicht onregelmatig, noch nadelig voor de kandidaten.

20 In de tweede plaats doen verzoekers gelden, dat wat zij het „tweede examenonderdeel" noemen — in feite de tweede proef met een voorziene duur van 95 minuten — gedurende een tiental minuten werd verstoord ten gevolge van een vertaalfout in de Duitse versie van de examenopgaven en de daardoor ontstane verwarring. Verzoekers bevestigen in repliek zelf, dat zij geen bezwaar hebben tegen de wijze waarop bij de puntentelling het door de Duitstalige kandidaten ondervonden nadeel is gecompenseerd. Zij stellen slechts, dat de pogingen van de toen aanwezige secretaresse van de jury om aan de juiste Duitse tekst van een van de zestig vragen van de tweede proef te komen, met zoveel lawaai en drukte gepaard gingen, dat de kandidaten niet de concentratie konden opbrengen die voor een goed verloop van het examen in het examencentrum te Luxemburg was vereist.

21 Gelijk de Commissie erkent, stond er in de Duitse versie van de opgaven van het schriftelijke examen een fout in een van de vragen van reeks D. Hoezeer dit incident ook te betreuren valt, het is niet aannemelijk dat de lichte verwarring die daardoor is ontstaan, het regelmatige verloop van het examen kon aantasten. De

fout was immers in alle examencentra gemaakt en werd vlug ontdekt, en gedurende de korte tijd die nodig was om de foute tekst te corrigeren, konden de kandidaten zich op de talrijke andere vragen toeleggen. Uit de processtukken is trouwens niet gebleken, dat de kandidaten in het examencentrum te Luxemburg op dit punt enig nadeel zouden hebben ondervonden, vergeleken met de kandidaten in de andere examencentra.

22 In de derde plaats ten slotte stellen verzoekers, dat het schriftelijke examen een onregelmatig verloop heeft gehad, doordat tijdens de examens in het examencentrum te Luxemburg geen juryleden aanwezig waren en de jury slechts door zijn secretaresse was vertegenwoordigd. De aanwezigheid van een jurylid zou de verwarring hebben kunnen voorkomen die zich tijdens het examen in dit examencentrum heeft voorgedaan.

23 Te dezen zij erop gewezen dat, zoals de Commissie terecht aanvoert, geen enkele bepaling van het Statuut, noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist, dat bij de schriftelijke examens van een vergelijkend onderzoek een jurylid aanwezig is. Zulks is, ofschoon wenselijk, trouwens in de praktijk moeilijk verwezenlijkbaar, om niet te zeggen feiteljk onmogelijk wanneer, zoals in casu, het vergelijkend onderzoek in verschillende centra in diverse steden plaatsvindt. Hierop gelet alsook op het feit dat niet is gebleken van enige discriminatie tussen de kandidaten ten gevolge van het al dan niet aanwezig zijn van juryleden in bepaalde centra, moet dit argument worden verworpen.

24 Mitsdien moet het beroep worden verworpen zonder dat op het bewijsaanbod van verzoekers behoeft te worden ingegaan.

Kosten

25 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van personeelsleden der Gemeenschappen gemaakt, te haren laste.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer)

rechtdoende:

1) Verwerpt het beroep.

2) Verstaat dat elke partij de eigen kosten zal dragen.

Everling Galmot Kakouris

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 7 mei 1986.

De griffier
P. Heim

De president van de Derde kamer
U. Everling